

Jautājumi kandidātiem Bīskapa amatam – archibīskapa Elmāra E. Rozīša atbildes

1. Kāda ir Jūsu personīgā motivācija uzņemties šo amatu, Jūsu personīgās pieredze un dotības kuras sekmētu amata izpildīšanu?

Motivācija ir, ka ceru šādā veidā visiedarbīgāk kalpot mūsu Baznīcai. Izejot atbildību iepretim mūsu ģimenes tradīcijai, kur tēvs un vectēvs mācītāji, kā arī iepretim tām amatbrāļu paaudzēm, kas mani šajā darbā ievadīja un pavadīja.

Kopš 33 gadiem kalpoju kā ordinēts darbinieks mūsu latviešu draudzēs, no tiem 25 gadus Baznīcas Virsvaldē (BV), 20 gadus BV prezīdijā. Kā sākotnēji solīju, esmu personīgi iepazinis dzīves un darba apstākļus tikpat kā visās mūsu draudzēs un iecirkņos, draudzes vadības, amata māsas un brāļus. Kalpošanai palīdz, ka blakus teoloģijai svarīgām ebreju, grieķu un latīņu valodām un, protams, latviešu mātes valodai, pārzinu angļu un vācu valodas. Aizvadītos gados esmu nostiprinājis labu reputāciju vietējās citu tautu Baznīcās un ekumēniskās organizācijās. Daudzus no viņu vadītājiem pazīstu personīgi, un tas palīdz vispārīgai izpratnei un arī konkrēti lietu kārtošanai.

Mūsu pašu Baznīcā man ir respekts pret dažādiem viedokļiem, patīk saredzēt kopējo labo, palīdzēt to apzināties un tam ļaut iedarboties.

Protams, jābūt paša iekšējai nostājai, kuru cenšos pārbaudīt un tālāk attīstīt garīgā dzīvē, ieklausoties Dieva Vārdā un cilvēku atziņās.

Kopsavilkumā: Esmu saņēmis dažādas Dieva žēlastības, un gribas tās ar pateicību un prieku izpaust.

2. Kādas ir Jūsu domas (vīzija) par mūsu Baznīcas nākošo piecu gadu nākotnes iespējām un darāmiem darbiem?

Dažos LELBĀL iecirkņos (Amerikā, Austrālijā) mūsu skaits vēl turpinās sarukt, jo mūžībā tiek aizsaukta tā paaudze, kas tur procentuāli sastāda vislielāko daļu. Ja arī sāp sirds, atvadīties no tik daudz brīnišķīgiem, mīļiem cilvēkiem, tad izdarīsim to ar godu un cieņu, pateicībā par viņiem – un ar gaišu noskaņojumu un Dievā dibinātu priecīgu prātu redzēsim, cik daudzsološas ir mūsu LELBĀL iespējas. Arī turpmāk daudzas Baznīcas Luterāņu Pasaules Federācijā būs krietni mazākas un vājākas par mums, un mēs vēl ilgi spēsim kvalitatīvi darboties – labprāt saku: apmēram līdz pastarai dienai, jo arvien pasaules lielpilsētās latviešu būs ne tikai desmitiem, bet pat simtiem vai tūkstošiem, un organizējama arī viņu garīgā dzīve.

Protams, kā personālos tā finansiālos spēkus arvien jācenšas apvienot un lietderīgi izmantot, piemēram, reģionālā aprūpē. Izšķirīga tomēr ir mūsu garīgā rosība un apņēmība. Tā ir augusi, un šo attīstību gribu veicināt arī nākošos piecos gados. Ir arī vietas, kur mūsu skaits pieaug un pieaug, it īpaši, kur daudzi cilvēki ierodas no Latvijas. Šeit īstas kopības izveidošana ar tiem, kas jau divas paaudzes tur dzīvo, ir grūts, bet neatvairāms un daudzsološs uzdevums.

Arī mums pašiem būtībā ir vietām ļoti vērā ņemams skaits mazu bērnu un jauniešu, kuriem pienākas mūsu uzmanība un atzinība. Kristīgā izglītība draudžu vai apgabalu līmenī ir mūsu nākotnes ķīla, un tieši šeit var un vajag sadarboties „iedzimtiem” un „atbraucējiem”.

3. Kāda varētu būt Jūsu stratēģija par šīs vīzijas īstenošanu? Kas varētu traucēt, kas palīdzēt to īstenot?

Stratēģiski svarīgi ir apzināties mazā skaita pozitīvos aspektus: Mēs neesam anonīmi, bet mēs viens otru pazīstam. Varam būt apzināti personīgāki, veicinot savstarpēju atbildības sajūtu. Draudze sākas ar ģimeni. Tēvs, māte, bērni, mazbērni, vecvecāki – tiem blakus bioloģiskās nozīmes un finansiālām konsekvencēm ir arī garīga nozīme, ko der atklāt kā būtībā mūsu pašu reformatorisko un Brāļu draudzes mantojumu (kopā lūgt, kopā lasīt Bībeli utt). Ir labi, ja šī garīgi sātinātā kodola apziņa iet roku rokā ar lielu garīga plašuma apziņu. Mums nav bailīgi jānorobežojas no mūsu vides, bet mēs ar to varam stāties pozitīvā mijiedarbībā. Kurš cits pieder Baznīcai, kurā saule nenoriet – kā mēs? Kas cits var tik lielu, patiesu brīvību dot kā ticība? Viss mums pieder, bet mēs – Kristum (1Kor). Šādā apziņā ļausim, lai mums kalpo jaunās tehnikas iespējas, it īpaši elektroniskie saziņas līdzekļi: tā to dara jau dažas mūsu draudzes, un tā arvien vairāk to īstenojam BV darbā: ar informatīviem epasta sūtījumiem, ar telekonferencēm. Ar pateicību apsveicu LELBA pārvaldes priekšnieces elektroniski īstenoto lūgšanu un Bībeles lasīšanas projektu kā arī ik svētdienas tekstu un teoloģisko apsvērumu no Toronto izsūtīšanu. Svarīgi ir, kā mēs risināsim valodas problemātiku. Latviešu valoda ir mums nozīmīga identitātes zīme, un tās prasme veido tuvību pāri atstatumiem. Latviešu valoda reizē var arī būt šķērslis tiem, kas to nepārvalda. Pieredze rāda, ka risinājums nav, latviešu valodu atmest, bet drīzāk – arvien piemērotā veidā pieņemt klāt vietējās valodas. Svarīgi arī ir, saprast vadību (bībliski!) ne kā uzkundzēšanos, bet kā kalpošanas veidu, kas nebūt nesaistās tikai ar mācītāju vai bīskapu, bet ko īsteno arī jebkurš draudzes padomes loceklis vai ģimenes vecāki.

4. Kādu atbalstu un rīcību Jūs sagaidītu no draudzēm un amata brāļiem/māsām?

Pirmais un svarīgākais ir garīgais atbalsts. Liels un reāls spēks ir, ka par Tevi lūdz Dievu un var zināt, ka darām kopā vienu – Viņa darbu („Tas darbs, Kungs Jēzu, viss ir Tavs” – mana vectēva laikā Jaunatnes darba Latvijā dziesma). Ir sevišķa dāvana, ja tas iet roku rokā ar personīgu draudzību, bet svarīgi, ka vismaz varam viens uz otru paļauties. Ļoti palīdzoši ir arī, saņemt atsauksmi (vienalga, pozitīvu vai negatīvu) par to, ko saku vai daru. Jo specifiskāka šī atsauksme ir, jo vairāk tā palīdz. Palīdzoša ir informāciju piesūtīšana: draudzes vēstis, ierosinājumi, ko man darīt vai rakstīt. Palīdzošas ir arī pašiniciatīves, ko parasti arvien veicināšu un atbalstīšu. Uzskatu par bīskapa uzdevumu, ne pašam visu gribēt izgudrot vai darīt, bet būt atvērtam un veicinošam draudžu un amata brāļu/māšu iniciatīvēm. Esmu pateicīgs par katru lietu, ko man nav jādara, jo zinu to cita atbildīgā izpildījumā. Tas palīdz koncentrēties uz būtisko, neatvietoājamo, garīgo. Svarīgi arī, ka garīgam un personīgam atbalstam seko finansiālais atbalsts. Tā kā manu algu maksā mūsu Vācijas prāvesta iecirknis (domāju, ka visa mūsu LELBĀL tam par to var pateikties), tikpat kā viss, ko saņemu no LELBĀL, aiziet manos un BV darba un biroja izdevumos (komunikācija, ceļi). Ja arī esmu rūpīgi uz to raudzījies, ka neko būtisku nekavēju stipri ierobežoto līdzekļu dēļ, jāsaka, ka šī šaurība sāpīgi ierobežo BV darba iespējas. Salīdzinājumam: Cik amerikānis, kanādietis, austrālietis, vācietis, zviedrs ziedo savām baznīcām, cik latvietis savai? Ir neērti, līdzekļus lūgt it kā sev, tādēļ vēlos nākošos 7 gados sagādāt ekskluzīvi mana/s pēcnieka/ces atalgojumam pamatkapitālu 500.000 ASV \$, lai tad no augļiem varētu segt krietnu pusi no bīskapa atalgojuma.

5. Kādi ir Jūsu mērķi sadarbībai ar LELB?

Mērķis sadarbībā ar LELB, kā līdz šim, ir arvien apvienot mūsu specifiskās LELBĀL identitātes apliecinājumu ar garīgas un organizatoriskas kopības ar LELB uzturēšanu. Jautājumā, kas mūs vissāpīgāk šķir, proti, sieviešu ordinācijas jautājumā, tas nozīmē, ka mēs nepārprotami mūsu nostāju apliecinām teorētiski un arī praktiski, piemēram, ar mūsu amata māsu aktīvo piedalīšanos kopējos dievgalda dievkalpojumos. Turklāt, ja vien kāds LELBĀL mācītājs vai mācītāja aicināti kalpot Latvijā (un LELB – LELBĀL draudzēs), tas iespējams bez ierobežojumiem, vienīgi paziņojot atbildīgam prāvestam. Ievērot viens otra suverenitāti dažreiz nozīmēs arī respektēt viedokļus un lēmumus, par kuriem nepriecājamies – gluži tāpat, kā mēs to sagaidām attiecībā uz mums.

Galvenais mērķis ir, lai arī turpmāk LELB un LELBĀL locekļi varētu kopā Dievu lūgt un slavēt, ar iespējami maz atsvešinošām atšķirībām kā vārdos, meldijās, liturģiskās kārtībās tā arī garīgā izpratnē, un ka mēs arī praktiski būtu mums (un mūsu locekļiem!) iespējami izpalīdzīgi.

Ar aizlūgumu tīklu arī turpmāk stiprinājama kopības apziņa. Ļoti nozīmīgas un daudzos gadījumos abpusēji pozitīvi vērtētas ir māsu draudžu attiecības; kur tās būtu „iemigušas” – uzmodināsim tās! Strādājam pie mācītāju izmaiņas dažu nedēļu vai mēnešu apjomā. Tiksimies iespējami bieži, un runāsim arvien vairāk **ar** otru nekā **par** otru! Mērķi varētu formulēt arī vienkārši tā: lai arvien vairāk mēs justos mājās LELB draudzēs, un lai LELB locekļi justos mūsu LELBĀL draudzēs – mājās!

Archibīskapa Elmāra E. Rozīša Curriculum Vitae.

Dzimis Vācijā, 1948. g. 30. aprīlī, Esslingenā. Tur arī, pēc vidusskolas beigšanas, apmeklējis Esslingenā privātu komercskolu no 1966-1967. gadam. Tajā pašā gadā iesācis studijas Tuebingenas Universitātes teoloģijas fakultātē. No 1969. gada līdz 1970. gadam studējis Hamburgas Universitātes teoloģijas fakultātē un no 1970. gada līdz 1971. gada martam—Vīnes Universitātes teoloģijas fakultātē. Pēc Baznīcas mūzikas eksāmena nolikšanas Vīnē, atsāk studijas Tuebingenas Universitātē, kuŗu beidz 1973. gadā.

Mācītāja amatā ordinēts 1973. gada 13. maijā. Kopš 1973. gada aprīļa aprūpējis latviešu ev. lut. draudzes Memmingenā, Ettlingenā, Freiburgā, Kaiserslauternā, Minchenē, Virzburgā, tad Esslingenā un Ludvigsburgā. 1982. g. Rozītis ierosināja Štutgartes draudzes dibināšanu.

Blakus draudzes darbam Rozītis ir ieguvis speciālizglītību administrācijā, pedagogijā un homilētikā Virtembergas baznīcā, kas noslēgta ar augstāko baznīcas eksāmenu. Publikācijas zinātniskos izdevumos, kā "Kirche im Osten" , Baznīcas un laicīgā pressē.

Latvijas ev. lut. Baznīcas trimdā pārstāvis Luterāņu Pasaules Federācijas pilnsapulcēs Eviānā, Francijā (1970), Daressalamā, Tanzānijā (1977), Hongkongā (1997) un visās Eiropas Baznīcas Konferences pilnsapulcēs no sestās (Nyborgā, 1977. g.) līdz vienpadsmitai (Grācā, 1999 gadā.).

Kopš 1982. gada Rozītis ir Vācijas iecirkņa prāvests un Baznīcas Virsvaldes loceklis. Kopš 1987. g. BV prezīdija loceklis un no 1990. līdz 1994. gadam BV garīgais viceprezidents. Pēc archibīskapa Arnolda Lūša nāves 1993./1994. gadā Rozītis tiek ievēlēts par Latvijas ev. lut. Baznīcas ārpus Latvijas bīskapu un 1994. gada 1. maijā konsekrēts, BV 1994. gada 29. aprīlī nolemjot atjaunot amata apzīmējum "archibīskaps." Vēlēšanās pēc 7 gadiem amatā apstiprināts.